

Szerkesztőség kiadó-hivatal és nyomda

Cluj-Kolozsvár, St. Baron L. Pop. (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a szerkesztőséghez címzendők. Kéziratokat nem adunk vissza.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ÁR

Évi árában	850
—	460
Negyedévi	240
Egy hónapra	85
Egy szám ára pányauváron és vidéken is 41	
Bukaresztben	5-
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	ck 35-
Egy szám	1:50

1925 február 2 Hétfő

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 26 szám

5685. Sövat 8

Fekete kenyér

Kifogyó lisztkészületünk, rosszzitű barnakenyerünk tanu arra, hogy Románia a legszédületesebb lehetőségek hazája. Bár minden természeti adottsága szerint Európa legdusabb, tejjel, mézzel folyó Kanaánja kellene, hogy legyen: politikai varázslói hadat tudnak üzenni a természetnek is és amit az Isten kedve, bőkezűsége adott az országnak, azt ők könnyelműen kótyavetélyik el a politika zsbvásárán. Nincs erre hatalmasabb dokumentum mint az, hogy a legjobb, legacélosabb buza termőföldjén, a háboru utáni hatodik évben kenyérjegy bevezetésének kósza hire járja ugyanakkor, mikor Ausztriában és Németországban — ahol a buzatermés az ország lakosságának egy elenyésző percentjének sem elég — már rég nem ismerik a kenyérkérdést.

Bizonyos, hogy a romániai kenyérinség felidőzésében nem a természet a hibás, mert Romániában még rossz termés esetén is terem annyi buza, amennyi a belföldi szükséglet elátására szükséges. A kenyérinség beállításának ódioma egyes-egyedül arra az érdekcsoportra hárul, mely ma az ország kormányzását tartja kezében és saját érdekeit állandóan összetéveszti az ország érdekeivel. A baj már a földreformmal kezdődött el, melynek szociális szükségességét bármennyire elismerjük, kénytelenek vagyunk róla megállapítani, hogy gyakorlati alkalmazása körül rengeteg hibát követtek el, igen sokszor súlyos természetü visszaélést is. A kenyérinség beszédes bizonyág amellett, hogy nem elég a földet birtokul adni, hanem gondoskodni kell arról is, hogy az új birtokbavevő megszokja a belterjes gazdálkodást, az intenzív termelést is. Tisztára politikai szempontból számos olyan birtokot osztott fel a kormány, melyeknek felosztását még a földreform elve sem igazolja s mely birtokok az ország kenyérellátása szempontjából mintaszerű gazdálkodást folytattak. De ez a kormányt terhelő bűnöknek csak egy része.

A második legsúlyosabb bűn a kormány export-politikája volt, mely hol megengedte a buza kivitelét — s ezáltal a spekulációnak dobtá oda az ország belső ellátására szükséges gabonát, — hol pedig betiltotta a gabonakivitel s ezáltal teljes fejtelenséget teremtett a gabonakereskedelemben. Nem kis része van a kenyérinség felidőzésében a közigazgatásnak is. Ez a közigazgatás úgy ül az állam nyakán, mint egy önmagáért való s a nép érdekeivel mítsem törődő, szörnyű monstrum. Ahelyett, hogy a dolgozó nép érdekeit mozdítaná elő, ahelyett, hogy segítkezett nyujtana az arra szorulóknak, minden erejével azon van, hogy elgáncsolja a munkát, ellopja az időt és kétes mellékvágyokra terelje a törvények eredeti szellemét. Nepotizmus és korrupció mindig és mindenütt csak arra volt alkalmas, hogy a munka és termelés ritmusába disszonanciákat keverjen, hogy a természeti adottságok gazdaságos kihasználása helyett a népet a teljes pauperizálódás felé vezesse.

Természetesen nem volna teljes a bűnlajstrom, ha a kenyérinséggel kapcsolatban rá nem mutatnánk arra a szomorú anarchiára, arra a bürokratikus szellemre, arra a csak pillanatnak és nem jövőnek dolgozó logikára, amely a romániai vasutak és ezzel kapcsolatban a szállítás teljes dezorganizációját teremtette meg. Csiga módjára, rendszertelenül, a biztonság teljes hiányával közlekedő vasutakkal még egy olyan gazdag ország sem boldogulhat, mint Románia. Elég, ha Oroszország analógiájára hivatkozunk ennek bizonyítására, ahol a vasutak hiánya miatt megtörtént már békében is számtalanszor az az eset, hogy míg egyes tartományok a bőségben saját zsirjukba fulladtak, a távolabbeső tartományokban éhinség dühöngött.

Ha ezek a bűnök állandósulni fognak, ha nem jön végre erélyes kéz, amely rendet terem a termelés, a közlekedés, a közigazgatás Angiás-istállójában, akkor Románia, ez a tejjel-mézzel folyó Kanaán, a legszomorubb jövőnek néz elébe. Akkor itt, ahol a kenyérbőségnek valóságos Eldorádója kellene hogy legyen, meg fog esni az a csoda, hogy tömegek fognak éhenhalni. A jelenlegi kenyérinség mindennél élénkebbé teszi azt a szükségességet, hogy a kormány a földreformot revizió alá vegye és nemzetiségi szempontok helyett tisztára gazdasági szempontokat tartson szem előtt a birtokok kisajátításánál. A másik nagy teendő az volna, hogy a kormány a kisajátított birtokokon az új birtokosokat intenzív termelésre fogja, szervezze a közellátást és megfelelő föld-

mivesiskolák felállításával a népet egy racionálisabb gazdálkodásra szoktassa. Minden lehető kedvezményel elő kell mozdítani mintagazdaságok létesülését, a primitív gazdasági eszközök helyett — megfelelő állami támogatás mellett — modern gépekkel kell felszerelni a parasztságot. Ezzel kapcsolatban pedig minden lehető el kell követni arra, hogy a belföldi ipar, különösképen pedig a mezőgazdasági gépipar kifejlődhessék és jöminőségű, olcsó gépekkel láthassa el az országot. A kiviteli politika terén több racionalizmust kell alkalmazni és föltöbb több rendszerességet. Csak ha mindezek megtörténnek, lehet arra gondolni, hogy a kenyérinség rémét egyszersmindenkorra megszüntessük s hogy Románia gabonatermelése visszanyerhesse régi exportképességét.

Kenyérinség fenyegeti a fővárost

Bukarest, január 31. A fővárost 2—3 napon belül nagy kenyérinség fenyegeti, mert a buza-készletek teljesen kimerültek és a városi tanács kiküldötteinek sehol sem sikerült búzát vásárolniok. A nagyobb vidéki városokból szintén olyan jelentések érkeznek, hogy a buza-készletek kifogyóban vannak.

Kormánykörökben a legkomolyabban foglalkoznak a gondolattal, hogy a külföldről, főleg Argentínából exportáljanak nagyobb buzamennyiséget.

Szokolov negyven percig Budapesten

Száz lelkes cionista fogadta a pályaudvaron az átutazó mestert

(Budapest, január 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) A magyarországi cionizmus senyvedő arculatát mutatta az a néhány összegyűlt ember, aki Nachum Szokolovot akarta látni Budapesten átutaztában. Az Orient-expressz érkezése este kilenc óra harminc percre volt jelezve, ebben az időben sorra érkeztek meg mindazok, akik még elhagyatottságában, gyengeségében is szent ügynek tekintik a magyarországi cionizmust. A cionista szervezet a budapesti sajtó néhány képviselőjét is meghívta Szokolov fogadtatásához.

Az újságírók az I. osztályú váróterembe vonultak, míg az összegyűlteknél mintegy 100 főnyi csoportja engedélyt kapott a vasuti és vámfőnökségtől arra, hogy a különben zárolt Orient-expresszt a peronon várhassa meg. A maroknyi csapat a sinek mentén, sorfalat alkotva állott fel, amikor tüzes sárkány szemével berobogott az Orient-expressz, elegáns, pazar fényű szerelvénye. A kíváncsi szemek a kivilágított ablakokban Szokolov fejét keresték, de csak kísérője, dr. Markusz Krámer hajolt ki az ablakon. Majd néhány másodperc múlva a kocsi mélyében megvillant Szokolov érdekes sziluettje, odalépett az ablakhoz, mire rivalgó „hedad” kiáltás üdvözölte száz lelkes torokból. A magyar földre lépő Nachum Szokolovot dr. Osztern Lipót, a magyarországi cionista szervezet elnöke köszöntötte héber nyelven, majd Szokolov barátságos „salom”-mal kezét fogott a társaság minden tagjával. Az üdvözlések után a 40 perces várakozási idő kihasználására az I. oszt. váróterem felé tartottak, ahol az újságírók Szokolovot azonnal kérdések alá fogták. A társalgás francia nyelven indult meg, de közkívánságra, hogy a sajtó munkásait körülálló közönség is értsen Szokolov szavaiból, németül folytatódott. Az újságírók elsősorban arra a kérdésre akartak választ kapni, hogy a cionizmus és a hazafiság miképpen férnek meg egymást mellett, hogy lehet valaki jó hazafisága mellett meggyőződéses cionista.

Szokolov először franciául, majd később németül a legnagyobb könnyedséggel adta meg a választ az újságírók mindjobban szaporodó kérdéseire:

— Nagyon csodálkozom, — kezdte el Szokolov — hogy Magyarországon, ahol tudomásom szerint meg van a kellő kulturáltság politikai kérdések megfelelő elbírálására, ez a prob-

léma egyáltalán felmerült. Nyugaton ebben az irányban nincsenek kétségek. A cionizmus nem egy országhoz, egy nemzethez van kötve, hanem az egész világ zsidóságának létehez van rögzítve. Nem akarja a zsidóságnak egy-egy országhoz fűződő hazafiságát gyengíteni, hanem a zsidó faj létezésének tudatát akarja a zsidó tömegekbe beoltani. Nem kell egyébre, mint az amerikai irek példájára hivatkoznom, akik erős, amerikai honpolgári érzéseik mellett nem feledkeznek meg arról, hogy ők az anyaország idegenbe szakadt fiai és állandó erkölcsi és anyagi segítséget nyujtanak Irországnak nagy küzdelmeiben. A cionizmus és a hazafiság tehát Magyarországon is megférhet egymás mellett, csak félreértés (Missverständnis) és az ügynek nem barátságos kezelése tette vitássá ezt a kérdést.

— Az újságírók kérdései a Palesztina-problémára tereltek a beszélgetést és ekkor arra a kérdésre, hogy pillanatnyilag mi a közvetlen célja a cionizmusnak: klasszikus tömörséggel a következő választ adta.

— Legfontosabb feladata most a cionizmusnak, zsidókat vinni Palesztinába (Juden nach Palestina).

Röviden még beszámolt európai körútjának fényes erkölcsi és anyagi eredményeiről. Külön hangsúlyozta azt a szíves fogadtatást, amelyben a román királynál, Duca külügyminiszternél és az erdélyi zsidóságnál része volt. Az Orient-expressz 40 perces várakozási idejéből 30 már letelt, éppen indulni akartak a váróteremből, amikor az egyik újságíró angolul kérte Szokolovot, hogy mondjon valamit magáról, életéről is. Szokolov a nyelvvirtuóz nagy nyugalmával most kifogástalan angol nyelven válaszolt, de szerényen hártott el minden oly kérdést, amely privát életéből engedett volna bepillantást. Lelkes hangulatban kísérté vissza a Szokolov egyéniségétől elbűvölt közönség a nagyszerű vezért a hálókocsijába. Szokolov megállott a kocsi ajtajában, mire a csupa felnőttből álló közönség a Kolod balévoval dala-máira gyujtott. A megható ünneplést Szokolov kalaplengetéssel köszönte meg. A kalauz éles indító fütyte csak fokozta az ünneplés hevet, érces trombitászó hangjára végül megindult a jól meglakott gőzparipa. Es Nachum Szokolov az éjszakában mindinkább eltűnő, fekete

sötétségbe bukó sziluettté felé még sokáig szálltak meleg, lengető kalapüdvölések.

Herskovits Fábán

Bécsből jelenti a Rador: Szokolov romániai utjából Bécsbe érkezve nyilatkozott a hírlapíróknak és dicsérte a román kormányt, amely jóindulatú magatartást tanúsít a cionista moz-

A német kormány hajlandó egyezményt kötni Románia követeléseinek teljesítésére

A Generala-bankjegyekre vonatkozó román követelést Németország nem ismeri el. A bécsi konferencián döntések a jóvátétel ügyében

(Berlin, január 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Romániának Németországgal szemben fennálló követeléseire vonatkozólag hivatalos helyről közlik, hogy a német kormány már régóta és különösen a legutolsó hónapokban igyekezett Romániával szemben a versaillesi békeszerződés szerint fennálló kötelezettségeit rendezni. Németország megbízottai tárgyaltak a román meghatalmazottakkal és a párisi német nagykövet Bratianu Vintila pénzügyminiszterrel is kontaktusba lépett. E megbeszélések nyomán a német kormány január 28-án bukaresti követe utján jegyzéket intézett a román kormányhoz. Ebben kijelenti, hogy hajlandó egyezményt kötni, amely Románia összes követeléseit kiegyenlíti a Dawes-terv értelmében. A Generala-bankjegyekre vonatkozó kártérítési követelést a német kormány nem ismerheti el, mert erről nincs szó a versaillesi

Inkák vagy főniciaiak élnek Brazília dzsungeljeiben?

Fawcett ezredes expedíciója elindult. Földöntúli erőkkel rendelkeznek a rejtékváros lakói. A történelem előtti kultúra nyomában

(Budapest, jan. 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Magyarország” mai száma újabb részleteket közöl Fawcett ezredes szenzációs utazásának előkészületeiről. Az ezredes utitársával még az elmúlt héten elindult arra a kalandos útra, amelyet előtte már mások is meg akartak járni. Évek előtt kitűnő geográfusok vezetésével több expedíció hatolt be Braziliának a rejtélyes és ismeretlen területére, de ezek a kutatók nyomtalanul eltűntek, soha egyetlen tagjuk se tért vissza a civilizált világba. Vagy az örvények torka nyelte el őket, vagy a vad és vérengző indiántörzsek áldozatául estek. Ezeknek az expedícióknak az volt a végzetük, hogy sok tagból állottak és ezzel magukra terelték az indiánok figyelmét, nem voltak kellőképpen felszerelve és így nem tudtak védekezni a viszonyságos ut veszedelme ellen és végül nem ismerték azokat a lehetőségeket, amelyek ügyes felhasználásával az ellenséges indiánok barátokká nyerhetők meg. Fawcett ezredes tizenhét esztendő kutatásainak tapasztalataival vétezetten indult a pusztulást vagy diadalt jelentő útra.

Az expedíció felszerelése

Fawcett ezredes felszerelésének legfontosabb tárgya egy olyan szerszám, amely a kés, a balta és az ásó tulajdonságait egyesíti magában, alkalmas arra, hogy az expedíció tagjai átvághassák magukat a dzsungel szövevényén, de egyúttal a vadászkésnél is hatásosabb védőfegyver. Ezt a szerszámot az ezredes terve alapján a legjobb angol acélból készítették. Egyéb felszerelési tárgyai is: cipői, gumisátra, takarói, védőháló, keztyűi és elszakíthatlan ruhái Anglia legjobb gyáraiban speciálisan az ő részére készültek. Ezek a tárgyak csaknem teljesen sulytalanok és ugyanígy a súlyminimumra törekedtek a tudományos műszerek megszerkesztésénél is. Ez igen fontos, mert a dzsungel kapujában vissza kell hagyniok a kiséző indiánokat és az ösvéreket és onnan már egyedül kell folytatniok utjukat, a terhet tehát az egész utipodgyászt, amelyet még a helyesen kiválasztott élelmiszer-konzervek kiegészítik, egymás között kell felosztaniok.

Ami egy armádiánál is fontosabb

Fawcett ezredes Newyorkból való elutazása előtt nyilatkozott utjáról és terveiről:

— Nem fegyver dönti el az ilyen tudományos

Biztosítsunk az
„ORIENT”
Általános Biztosító R.T.-nál

galommal szemben. A királlyal, a trónörökösrel és Duca külügyminiszterrel folytatott tárgyalásokon biztosítást nyert, hogy Románia, mint a népszövetség tagja is, támogatja a népszövetség égisze alatt működő mozgalmat. Szokolov kiemelte a kolozsvári és nagyváradai hatóságok előzékeny magatartását is, amellyel az ostromállapot dacára lehetővé tették beszédeinek megtartását.

békeszerződésben sem. Mindamellett Németország reméli, hogy megegyezésre juthatnak a békeszerződésnek a jóvátételre vonatkozó 28. számú paragrafusának alkalmazásával. Ezért a német kormány összekötöttetésbe lépett az osztrák és magyar kormányokkal, hogy a közlebről Bécsben összeülő konferencián kielégítő megoldást keressenek a jóvátétel ügyében.

A német jegyzék végül közli, hogy Németország meg fogja fizetni összes adósságát Romániával szemben a Dawes-tervben megállapított évi annuitások révén, azonban nem mehet túl a megállapított annuitáson, mert ez a szövetségesek szerint is Németország fizetőképességének maximumát képezi.

A német jegyzéket Párisba is elküldték Bratianu Vintila pénzügyminiszternek. Bratianu Vintila pénzügyminiszter tegnap elutazott Párisból és hétfőn Bukarestbe érkezik.

expedíció sikerét, hanem a szellemi és lelki felkészültség, az elszántság, kitartás és sokszor a furfang. Ezredék, ha gépfegyverekkel és mérgező gázokkal is fel lenne szerelve, egészen biztosan az utolsó szál emberig elpusztulnának a vad törzsek cselvetéseitől. Mi csak akkor tudjuk biztosítani magunk számára a sikeres előnyomulást, ha megnyerjük az indiánok barátságát és lebilincseljük őket olyan látszólag földöntúli jelenségekkel, amilyeneket esetleg egy villanyzeblámpával is elérhetünk. Én már tudommiel lehet ezeknek az embereknek a képzeletére hatni, ismerem a törzsek nyelvét és azt a jelbeszédet, amit a törzsek az egymásközi érintkezésnél használnak. Ezek az ismeretek sokkal fontosabbak, mint egy egész armádia.

Az inkák világa

Fawcett ezredes elutazásának híre az angol tudományos körökben a legnagyobb érdeklődést és a legnagyobb várakozást keltette. Sir John Scott Keltie, az angol geográfusok legkiválóbbika kijelentette, hogy bármennyire is romantikusnak látszik Fawcett ezredes vállalkozása, fantasztikusnak egyáltalában nem tekinthető, mert régebbi kutatások is igazolják, hogy sok ezer mérföldnyire a dzsungel belsejében ott kell lennie annak a két titokzatos városnak, amelyet az ezredes fel akar kutatni. Lehetségesnek tartja, hogy a bátor kutatók több olyan városra akadnak, amelyekben a történelem előtti kultúra maradványainak őrzői laknak, olyan fajok, melyeket az erdőkből és dzsungelükből alkotott bástyák választják el a világ többi részétől. Délamerikában több millió négyzetméternyi terület nincsen átkutatva és a vadonban óriási területek rejtőznek ismeretlenül. Már Sir Richard Burton is, Brazília fensikjáról írott munkájában megemlékezik két városról, melyek közül az egyikben azoknak az inkáknak az utódai laknak, akik Peruból a spanyolok elől menekültek ode. Burton kutatásai alatt megismerkedett olyan indiánus törzsekkel, amelyek előtt még fehér embert nem is láttak és akik azt beszélték neki, hogy a rengeteg közepén, egy titokzatos városban, olyan nép lakik, amelyik földöntúli erőkkel rendelkezik.

A rejtékváros lakói

Sir John Keltie, aki maga is sokat foglalkozott a braziliai dzsungel titkával, azt hiszi, hogy Fawcett ezredes egy fejlett vagy dekadens kulturájú nép romjaira fog akadni, egy olyan népre, amely vagy mitsem tud a többi világról, vagy nem törődik vele és nem keresi az érintkezést se. Lehetségesnek tartja, hogy hagyományos félelemérzés akadályozza őket abban, hogy elhagyják rejtékvárosukat, ahol a magukra hagyottság boldog életét élék.

Az is lehet, hogy ennek a törzsnek a tagjai már évszázadok vagy évezredek előtt valamilyen előttünk ismeretlen katasztrófa következtében valósággal elzárkóztak a világ többi részétől. Ez valószínű is, mert azon a vidéken óriási geológia forradalmaknak kellett végbemenniük. Vannak antropológusok, akik szerint már a főniciaiak eljutottak Délamerikába, ki tudja nem az ő ivadékaikra akad majd Fawcett ezredes? Mindentire a tudomány legnagyobb eseménye lesz, ha az ezredes visszatér utjáról megrakodva a mult rejtélyes kincseivel.

Japán nem írja alá a határozatot, mely Beszarábiát Romániához csatolja

Japán végleg elidegenedett Amerikától

(Newyork, január 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az orosz-japán szerződés megkötéséről pár nappal ezelőtt számoltunk be. A szerződés megkötésének világpolitikai jelentősége van. A szovjet kibékült régi ellenségével, Kelet-Ázsiában nagy horderejű engedményeket kapott s ez az új viszony nem lehet hatás nélkül sem Európára, sem pedig az első sorban érdekelt Amerikára.

Európát leginkább az érdekelheti, hogy a nagy orosz birodalom Keleten megerősítette pozícióját és szövetségeket keres. Beszarábia kérdésében is új fordulat állott elő. A mult esztendőben a japán trónörökös romániai látogatásával kapcsolatban egy román-japán szövetség tervéről beszéltek, mely pompásan illett be a nyugateurópai hatalmak szovjetellenes offenzívájának tervébe, most az a hír tartja magát, hogy Japán ígéretet tett Oroszországnak, hogy nem írja alá a szövetségesek határozatát Beszarábiának Romániához csatolásáról.

Amerikai körökben nagy izgatottsággal tárgyalják a szerződés eshetőségeit. Tudvalevő dolog, hogy az orosz-japán barátság megerősödésének épp Amerika huzódózása volt az oka. Északamerika a legutóbbi időben nacionalista kilengéseket engedett meg magának s a Ku-Klux-Klan mozgalom, Ford ismert autógyáros antiszemita előretörései, a nem jenkik ellen irányuló fajvédő teóriák és Johnson szenátor bevándorlási törvénye sok kárt okoztak a külpolitikai célok elérésében. Japán végleg elidegenedett Amerikától. Ujabbán a kínai események is nagyban elősegítették a szétválást. A hivatalos Kínát Amerika, a forradalmárokat Japán segítette és finanszírozta. A forradalom győzött s Amerika elvesztette befolyását Keleten a sárgák világszövetsége Sum-Jat-Sen eljében már meg is fogalmazott és Japán szimpatikusnak találta.

Japán és Kína között, egyidejűleg az orosz-japán barátság előkészületeivel, tárgyalások folytak, amelyek egy új államszövetség formájában realitást kerestek. Most már csak Kína és a szovjet összebarátkozása marad hátra, — melyet Kína kedvezően fogad s már engedményeket is akart tenni a Transzibériai vasutérdekeltség javára — s kész egy hatalmas Csendes-Oceáni szövetség a vörös szovjet és a sárga országok között az európai és amerikai fehér hatalmak ellen. Ez az ázsiai szövetség Angliát sem hagyja érintetlenül, mert bizonyos, hogy az indiai eseményekre is döntő befolyása lenne a pánázsiai gondolat diadalmaskodásának. A Csendes-Oceán két partján két nagy unió néz már farkasszemet.

— Anglia jegyzékben sürgeti az egyiptomi sirdar gyilkosainak kinyomozását.

Kairóból jelentik: A brit kormány nincs megelégedve az egyiptomi hatóságok vizsgálatának menetével és követelte, hogy erősen nyomozzák ki a sirdar gyilkosait. A kormányváltozás után ugyanis kairói rendőrhatalóság szabadon bocsátotta mindazokat, számszerint száznál több gyanúsítottat, akik a merénylet miatt letartóztatásban voltak, pedig az angol hivatalos tenyezők tudomása szerint ezek között voltak a gyilkos merénylet értelmi szerzői. A jegyzékben, amelyet az angol kormány a vizsgálat siettetése végett Kairóba küldött, említés történik arról, hogy a gyilkosság elkövetése után Zaglul basa miniszterelnök négy napon át, mikor még ő volt a kormány élén, egyszerűen nem törődött a dolgokkal.

* Kérjen szállítójától mindig Capsa-féle menázscsokoládét, — sárga papírban — nem fogja megbánni.

A tavoli Cionista-bar

(London, január 31.) Az első naponban egyesületnek tagjait japánok, perzsák, társulatba tömör. Ennek az eszmének vissza Ázsiában között építsék fészméje annyira sebb vidéki szervező A Keren Hajessz ten, dr. Ariel tett a Keren Haj Indiában és Mezőválo embereit, ptevényezőit sikerült számára. Különösenyolják a Paleszhető, hogy a Kelet országában Dr. Bencion j megalakulásokon amelyben többek

— Boldog vasneteket ázsiaiak, Zend-Avesta és jöttünk össze, hogy a szervezettek, az zsidó kulturát a nép vissza fogja amelyet évszázad majd Izrael kultú támad, akkor olyatni, amely egyadóság, mint az a táinak szelleme le A beszédet végig.

Az Afule körmegejtett viz

„A támadásnak se

(Jeruzsálem, január 31.) A palesztin egyedien közzétű arab-zsidó összetűzés Emlékeztetés, h Afule körül, zsidó zött még az ősz fkerült a sor. Afule amerikai zsidók h a nyári hónapokban zait és a környék saiktól. Horribilis kis vályogházakéden házért, amiket kell helyettük épít a közegészségügyit tulajdonosai olyan soha nem is gond azonban a vasutál várost akarnak ép földeket pedig buztenni.

Miután az átvés és a közjegyző elgen Balfuriából és terre fekvő erdő munkásaikkal ki szántást megkezdztül harmincan erdőségű szerszámok földekre. Alig kezögül közaport azonban nem hátszáz ellen felvette harc után végre a harcot körülgedtek. Mind a ké egy arab meghalt stein, továbbá Sáakik azóta ismét

A vizsgálatot zette, amelynek nyeket és minde az Afule körüli arab falusi lakó

A távoli Kelet népei az új Palesztináért

Cionista-barát egyesület Sanghaiban

(London, január 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az első nagyszabású cionistabarát-egyesület a naponban alakult meg Sanghaiban. Az egyesületnek tagjai nem zsidók, hanem kínaiak, japánok, perzsák, hinduk és mozlimek, akik társulatba tömörülve propagálják az eszmét. Ennek az eszmének alapja, hogy a zsidók térjenek vissza Ázsiába és a többi ázsiai népek között építsék fel régi otthonukat. A társulat eszméje annyira népszerű, hogy most már kisebb vidéki szervezetek kiépítésére gondolnak. A Keren Hajesszód képviselője a távoli Keleten, dr. Ariel Bencion, aki hosszabb utakat tett a Keren Hajesszód érdekében Perzsiában, Indiában és Mezopotámiában, ez országok kiváló embereit, politikusokat és közgazdasági tényezőit sikerült megnyernie a Palesztina-ügy számára. Különösen a szellemi vezetők méltányolják a Palesztina-munkát és nekik köszönhető, hogy a cionizmus ügye iránt a távoli Kelet országában meleg érdeklődés támadt.

Dr. Bencion jelen volt Sanghaiban a társas megalakulásokon és hosszabb beszédet tartott, amelyben többek között ezeket mondotta:

— Boldog vagyok, hogy együtt látlak beneteket ázsiaiak, a Biblia, a Korán, a Veda, Zend-Avesta és Pao Teh-King hiteit. Azért jöttünk össze, hogy lerakjuk alapköveit annak a szervezetnek, amely fel akarja élesíteni a zsidó kultúrát Palesztinában. Egy elnyomott nép vissza fogja nyerni azt a boldogságot, amelyet évszázadokon át elraboltak tőle. Ha majd Izrael kultúrája Palesztinában új életre támad, akkor olyan eredményeket fog felmutatni, amely egyaránt hasznos lesz egy zsidóság, mint az arabok javára. A Kelet prófétáinak szelleme lebegjen munkánk fölött!

A beszédet nagy lelkesedéssel hallgatták végig.

Az Afule körüli harcok ügyében megejtett vizsgálatot befejezték

A támadásnak sem jogi, sem erkölcsi alapja nem volt!

(Jeruzsálem, január 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) A palesztinai kormány január huszonegyedikén közzétette az Afule körül lezajlott arab-zsidó összetűzésről szóló jelentését.

Emlékeztet, hogy a Jezreél völgyében lévő Afule körül, zsidó és arab földmunkások között még az ősz folyamán véres összetűzésre került a sor. Afule vasuti állomása mellett az amerikai zsidók hosszabb tárgyalások után még a nyári hónapokban megvásárolták a falu házait és a környékbeli földeket arab tulajdonosuktól. Horribilis árakat adtak különösen a kis vályogházakért, átlagban ötven fontot minden házárt, amiket le kell bontani és utakat kell helyettük építeni, mert nem felelnek meg a közegészségügyi követelményeknek. A házak tulajdonosai olyan összegeket kaptak, amikre soha nem is gondolhattak. Az amerikai zsidók azonban a vasutállomás mentén fekvő Afuleből várost akarnak építeni, a határában elterülő földeket pedig buzatermesre akarják alkalmassá tenni.

Miután az átvételi formáságokat a hatóságok és a közjegyző előtt elintézték, november végén Balfuriából és az Afuletól három kilométerre fekvő erdélyi kolóniáról a zsidó bérlők munkásaikkal kimentek a földekre, hogy a szántást megkezdhessék. A negyven ember közül harmincan erdélyiek voltak, akik mezőgazdasági szerszámokkal felszerelve jöttek ki a földekre. Alig kezdődött meg a munka, a domb mögül közpört zudítottak a zsidókra. Ezek azonban nem hátráltak meg, hanem negyvenen száz ellen felvették a harcot. Az egyórás közelharc után végre megjelentek a rendőrök, akik a harcot körülvették és senkit ki nem engedtek. Mind a két részről számos sebesült volt, egy arab meghalt. Az erdélyiek közül Wetteinstein, továbbá Sámuel és Ááron becsültek meg, akik azóta ismét munkaképesek lettek.

A vizsgálatot egy kormánybizottság vezette, amelynek említett jelentése kimondja, hogy a bizottság felülvizsgálta az összes tényeket és mindenképp megállapította, hogy az Afule körüli földek soha nem képezték az arab falusi lakosság tulajdonát. Soha az ara-

boknak arra jogos igényük nem volt, mindazonáltal, amikor a zsidók megvásárolták az ottani földeket, az araboknak jelentős kompenzációkat adtak. A támadásnak tehát sem jogi, sem erkölcsi alapja nem volt. A bizottság

együttal kijelentette, hogy az összetűzés alkalomával egyetlen lövés esett, hogy melyik részen, azt nem lehetett megállapítani.

A jelentés közzététele közmegegyezést kellett Palesztinában.

Nagy földrengés Magyarországon

Eger vidékéről menekül a lakosság

Budapest, január 31. Ma reggel a budapesti földrengésjelző-készülékek huszonegy miliméteres, erős hét percig tartó földrengést jeleztek. Egerből Budapestre küldött jelentés szerint a városban erős földrengés hullámmal kezdődött. Különböző helyeken a kémények összedültek, a lazább falak megrepedtek és a függőlámpák leszakadtak. A minorták rendházában állítólag a földrengés nagyobb károkat okozott. A jelentésből a közelebbi adatok hiányzanak. A földrengés Budapesten is érezhető volt reggel, nyolc óra öt perckor különösen a Rókus-körház környékén és az Andrassy-uton. Hasonlóképpen öt másodpercig földrengés volt Gyöngyösön, Miskolcon és Sátoraljujhelyen is.

Az esti táviratok szerint Eger környékén újabb erős földrengések voltak észlelhetők, amelyek következtében a lakosság pánikszzerűen menekül a házaikból a szabad mezőre.

Egerben több ház teteje beomlott, számos nagy épület elferdült. Az iskolákat és hivatalokat bezárták. A földrengés által okozott kárt még nem becsülték fel, de állítólag több milliárdra rug.

Bratianu Vintila és Duca erélyesen cáfolják a román-orosz tárgyalások hírét

Románia senkivel sem tárgyal területi integritása felől

(Bucuresti-Bukarest, január 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet tegnapi számában közölte, hogy a „Lupta“ párisi tudósítója szerint a párisi román delegáció és az orosz nagykövetség között nem hivatalos jellegű megbeszélések folytak. A jelentés szerint az oroszok hajlandónak mutatkoztak a Beszarabiáról való lemondásra, bizonyos gazdasági, főleg vámkedvezmények fejében. Ezenkívül Oroszország katonai szerződést is kész volna kötni, amelyből orosz- lengyel szerződés alakulna ki. A megbeszélésen román részről azt a választ kapták, hogy Románia kész tárgyalásokba bocsátkozni Oroszországgal gazdasági természetű kérdésekben, ha Beszarabia ügyét kikapcsolják a tárgyalások anyagából. A „Lupta“-ban megjelent hír szerint rövidesen orosz-román konferencia össze.

Hasonló jelentést küldött a „Dimineata“ párisi tudósítója is. Valószínűleg angol lapokban jelentek meg ezek a hírek. E hírekkel szemben Bratianu Vintila egy újságíró kérdésére kijelentette, hogy ő távol áll ezektől a hírektől. A szovjetekkel eddig semmiféle tárgyalások nem kezdődtek és az arról szóló hírek nem felelnek meg a valóság-

nak, annál is inkább nem, mert Románia sohasem és senkivel sem fog tárgyalásokba bocsátkozni területi integritása felől.

Hasonló értelemben nyilatkozott Duca külügyminiszter is, aki a bukaresti Rador tudósítójának kijelentette, hogy a „Lupta“-nak az orosz-román tárgyalásokra vonatkozó híre nemcsak valótlan, hanem abszurd is.

A párisi román követség a francia lapokban ugyancsak a legkategorikusabban megcáfolja azt a hírt, hogy a román kormány hajlandónak mutatkozott újabb tárgyalásokat kezdeni az oroszokkal Beszarabia ügyében a szovjetkormány javaslata alapján, mely szerint Oroszország elismeri Cahul és Ismail kerületeknek, vagyis Délbeszarabiának Romániához történt csatlakozását, Beszarabia többi részének sorsára nézve azonban népszavazást követel. Sohasem fog akadni olyan kormány, amely ilyen alapon tárgyalásokba bocsátkoznék Beszarabiának az anyaországhoz történt csatlakozásának elismeréséről, mert ez a tartomány a maga egészében és végkép és törvényesen egyesült Romániával.

Megölte milliómos gyámfiát, hogy örökölje vagyonát

A milliómos gyámfiu menyasszonya jelentette fel a gyámját

(Newyork, jan. 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Amerika lakosságát tavaly hónapokon át tartotta izgalomban a két fiatal csikágói milliómos fiu gyilkossági bűnyege. A két elvetemedett ifju mögött már örökre bezárult a fegyház kapuja s már egy másik gyilkosság foglalkoztatja a közvéleményt. Ez a gyilkosság Newyorkban történt, de áldozata csikágói születésű. A bűneset azért kelt ismét rendkívüli feltűnést, mert úgy az áldozat, mint a gyilkos ismét az előkelő polgárság sorából került ki. A meggyilkolt ember Mac Clintock fiatal milliómos, akinek tragédiáját fokozza az a körülmény, hogy vőlegény volt és akit minden valószínűség szerint a nevelőapja tett el láb alól méreggel.

Az elmúlt nyáron a fiatal Mac Clintock megismerkedett egy Claire Pope nevű feltűnően szép, teljesen vagyontalan csikágói leánnyal, akibe halálosan beleszeretett. Megkérte a kezét, a leány igent mondott és a fiatalok eljegyezték egymást, de házasságuk elé akadály gördült, mert a vőlegény még kiskorú volt, gyámja pedig megtagadta beleegyezését a házassághoz. Hiába rimázkodott neki a fiatal ember, Mr. Shepher hajthatatlan maradt és mindig ez volt a válasza:

— Sohasem fogok beleegyezni ilyen mezei szövegbe!

Az ifju azonban állta szavát, mert ugyis közeledett a nagykorúság ideje: december 5-ike. Ezt a napot azonban nem érte meg, mert két nappal előbb, december 3-án hirtelen meghalt. Csikágóban lakó menyasszonyát nem is értesítették a halálesetről, őt pedig a legnagyobb csendben temették el Newyorkban.

A szépséges menyasszony boldogan készülődött Csikágóban az esküvőre. Éppen menyasszonyi ruháját próbálta föl, amikor berontott hozzá egy barátja és megmondotta neki, hogy meghalt a

vőlegénye. Rettenetes volt a szerencsétlen leány fájdalma e hír hallatára és amikor fölocsudott, első szavai ezek voltak:

— Egészen bizonyos, hogy meggyilkolták a vőlegényemet!

Egyenesen a rendőrségre sietett és megtette a följelentést ismeretlen tettes ellen. Kijelentette, hogy senkire sem gyanakszik, de tudja azt, hogy vőlegénye teljesen egészséges volt és különben is olyan momentumok látszanak felforrni, hogy kénytelen kéri a vizsgálat elrendelését.

A vizsgálat megindult és mindjárt az elején rendkívüli terhelő adatok merültek föl a gyámapa ellen, aki a fiatal embert néhány nappal a halál előtt rábírta arra, hogy végrendeletet készítsen és a Shepher-családot tette meg általános örökösévé. Shephert és feleségét erre a newyorki rendőrség azonnal letartóztatta, az államügyészség pedig elrendelte a holttest exhumálását. A törvényszéki vegyész szakvéleménye még nem ismeretes ugyan, de az ügyészség már tisztában van vele, hogy a házaspár letartóztatása teljesen indokolt. Ezek után majdnem bizonyos, hogy Shepher gyilkolta meg méreggel a gyámfiát és valószínű, hogy az asszony is bele volt avatva a dologba. Shepher különben régebben droguista volt és így jól ismerhette a mérgeket.

— Nők is helyet fognak kapni a közéleti tanácsokban. Bukarestből jelentik: A parlamenti és szenátusi bizottságok ma a miniszterelnök elnökletével ülést tartottak, amelyen a közigazgatási reformjavaslatra vonatkozó végső módosításokat vitatták meg. Elhatározták, hogy a közéleti tanácsokban nők is helyet fognak kapni. A női helyeket azonban nem választással, hanem kinevezéssel töltik be.

A határo- bírákat Romá- olija

Amerikától

Uj Kelet tudósító-
dés megkötéséről
be. A szerződés
lentsége van. A
ével, Kelet-Ázsiá-
ényeket kapott s
hatás nélkül sem
sorban érdekelt

ekelheti, hogy a
en megerősítette
keres. Beszarabia
s elő. A mult
s romániai láto-
román-japán szó-
pompásan illett
k szovjetellenes
z a hír tartja
ett Oroszország-
etségek hatá-
hoz csatlakozásáról.

gatottsággal tár-
t. Tudvalevő do-
ág megerősödé-
sa volt az oka.
en nacionalista
gának s a Ku-
bert autógyáros
m jenkik ellen
ohnson szenátor
okoztak a kül-
n végleg elide-
a kínai esemé-
szétválást. A
forradalmárokat

A forradalom
befolyását Ke-
sum-Jat-Sen el-
ott és Japán

gyüleget az orosz-
gyalások foly-
ség formájában
k Kina és a
hátra, — me-
engedménye-
jai vasutérde-
almas Csendes-
et és a sárga
merikai fehér
etség Angliát
onyos, hogy
efolyása lenne
kodásának. A
gy unió néz

ti az egyip-
nyomozását.
nincs megelé-
latának mene-
yomozzák ki a
után ugyanis
totta mindazo-
tottat. akik a
ak, pedig az
erint ezek kö-
ni szerzői. A
ny a vizsgálat
lítés történik
után Zaglu
mikor még ő
em törődött a

Capsa-féle
nem fogja

Masaryk a cári udvar korrupciójáról

A Masaryk-émlékiratok folytatása

Nemrég közzétünk egy részletet Masaryk készülő emlékirataiból. A külföldi sajtó publikálásai nyomán alakokban ismét módunkban van egy rendkívül érdekes részletet közölni.

Amikor Masaryk elnök 1917-ben Pétervárra jött, a cárizmus már megbukott. A társadalmi forradalom polgári-demokrata rezsimje volt uralmon és az orosz főváros régi társadalmi még mindig fennállott. Az elnöknek jó összeköttetései voltak és módjában állott a cári udvar szerepéről képet alkotnia magának. Az udvar korrupcióját a szövetségeseknél bizalmatlanságot keltett. A franciáknak egyremásra ígérték a csapatok francia földre való kiállítását és a vereségek után egyre-másra jelentették ki, hogy a katonák millióit tudják talpra állítani. Félmillió hadsereget ígérték a franciáknak, azonban mindössze tizenhatezret küldtek, akiket azonban nem lehetett a harcra használni, mert teljesen fegyvelmezetlenek voltak és internálni kellett őket.

A cári birodalom — írja Masaryk elnök — nem volt elkészülve a háborúra és valóságos kockázatot ült a háborúban való belépésével. Nem lehet azonban letagadni Oroszországot akkori jószándékát. Szerbiának őszintén segítséget akartak nyújtani és amikor Párisban a németek veszélyeztették, az orosz csapatok előretörték Keletporoszország felé. Később Brusilov Itália tehermentesítése érdekében vezetett nagy offenzívát és Kerenszky is a szövetségesek segítségére sietett.

Azt beszélték, hogy a cári udvar körül egy német klikk működött, amely különösen a cárné volt nagy befolyással. A cárné mindazonáltal nem árulta el a szövetségesek ügyét, mint ahogy ezt általában hitték. Környezete, igaz, korrupció volt, ő maga műveletlen, betegesen babonás, politikailag tehetetlen és becsvágyó, legnagyobb szerencsétlensége mégis a cár gyöngesége volt. A cárné ugyanis teljesen befolyásolta férjét, aki úgy hitt nevében, mint a profétában, mint isten küldöttjében és ezáltal a cárné a nagy birodalom legnagyobb hatalma lett. Esküdt ellensége volt az alkotmánynak, a dumának és a cár együtt gyűlölte vele a konstitúciót. *Alexejev generális, aki alkotmánytisztelő ember volt, a cárnét meg akarta mérgezni.* Akkor azonban már késő lett volna, mert az összeomlás ez sem tudta volna föltartóztatni.

A cár maga lojális volt szövetségeseivel szemben. Amikor 1915 végén Eulenburg gróf a pétervári Frederix gróf közvetítésével megkísérelte a béke egyengetését, a cár azt épüggel ellenezte, mint később apósa, a hesseni nagyherceg békekísérletét. Ellenállott Witte németbarát-agitációjának is. A cár amellet volt, hogy a háborút folytatni kell a legteljesebb energiával, azonban az energia kifejtésére bizony gyöngé maradt. Pétervárott azt mondták róla, hogy a szíve *fából van, nem vasból.* Amikor ő maga felismerte a helyzet reménytelenségét, még akkor sem tesz semmit a maga és országa érdekében. Az udvari klikk már azt tervezgette, hogy a németeket Pétervárra hozza, hogy ilyen módon mentse meg a cárizmust, de a cár maga érzéketlen maradt. Goremykin maga is foglalkozott a gondolatokkal, hogy a németek jöjjenek Pétervárra, mert *csak ők lettek volna alkalmasak a rend helyreállítására.* II. Miklós különben is többbizben igazolta be gyöngeségét és megbízhatatlanságát. A björköi találkozás alkalmával annakidején a cár teljesen Vilmos császár befolyása alá került és hajlandónak mutatkozott Angliával szemben szövetséget kötni Németországgal és egyúttal Franciaországgal. Az utolsó pillanatban sikerült csak Wittének és Lamsdorffnak meggyőztetni ezt a szerződést.

A háború alatt teljesen lehetetlenül viselkedett. A császárné kívánságára vállalta a hadsereg főparancsnokságát és ezzel megkezdte a bajok sorozatát. Mindenekelőtt elbocsátotta Sasanovot és helyébe Stürmer-féle embereket vett maga mellé. A csehekkel szemben visszavonta ígéreteit épenugy, ahogy visszavonta a németekkel szemben björköi megállapodásait. Witte a cárt jónevelésű embernek jellemzi memoárjaiban, de szellemi nívójáról megjegyzi, hogy nem különb egy jó családból származó gárdatisztnél. Intim naplójegyzetei a forradalmi

időkből és lemondásáról csak helybenhagyják ezt a megállapítást. *Semmitmondó, jelentéktelen, szárnalmas feljegyzések ezek.* Most már látom, hogy soha sem voltam igazságtalan a cárral szemben, amikor sem jellemében, sem politikájában nem bíztam. *Valóban szükség volt rá, hogy a cárizmus Sodomája és Gomorhája lángokban pusztuljon el.* Nemcsak az udvarról és udvaroncokról volt szó. A demoralizáció annyira általános lett, hogy megfertőzte a társadalmat minden rétegét, különösen azonban a tisztviselő köröket. A cárizmus egész politikai és vallási rendszere lesüllyesztette Oroszországot.

A parasztpárt mai kongresszusa

(Bukarest, január 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) A főváros politikai köreiből nagy érdeklődéssel néznek a parasztpárt végrehajtóbizottságának holnapi ülése elé, melyet a Palace Atheneben tartanak meg. Ezen az ülésen részt fognak venni a parasztpárt vidéki szervezeteinek kiküldöttei is, hogy leszövegezzék álláspontjukat az ellenzéki fúziós törekvésekkel szemben.

Eddig is megállapítható, hogy a parasztpárt vidéki tagozatai szívesen vennék a pártnak a nemzeti párttal való fúzióját, azonban a leghatározottabban elutasítják a többi ellenzéki

A pénzügyminiszter szerdán érkezik meg párisi utjáról

Nagy izgalom a liberális pártban

(Bukarest, jan. 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vintila Bratianu pénzügyminiszter szerdán érkezik Bukarestbe. A liberális pártban már most is izgalmas hangulat uralkodik a miniszter utjának *eredménytelensége* miatt. Beavatottak szerint a pénzügyminiszter beszámolója *döntő jelentőségű* lesz a kormány pozíciójára. Ha pozitív eredmények nélkül jön vissza, akkor magában a pártban is erős megrázkódtatások lesznek, ami esetleg kormányváltást idézhet fel.

Vintila Bratianunak a párt végrehajtó bizottsága előtt teendő jelentését a kölcsön és jóvátételi követelések ügyében nemcsak politikai, hanem pénzügyi körökben is feszült várakozással tekintenek.

Bukarest, január 31. A svájci hitelezőkkel szemben fennálló háborúelőtti tartozások rendezésére kiküldött román küldöttség táviratot küldött Bukarestbe, mely szerint sikerült a svájciakkal

Amikor a cári Oroszország erkölcsi állapotával foglalkoztam, akkor ezt azért tettem, mert tudtam, hogy egy társadalom erkölcsége, vagy erkölcsstelenisége kell hogy az egész állami közgazdaságban és a hadviselésben megnyilatkozzon. A hadsereg ellátásának hiányai épüggel, mint a lakosságé, hogy csak egy példát említek: ez állapotok kísérő jelensége volt és a kormány és az egész rendszer meg is érezte ezt. Mert a pétervári forradalmat éhség robbantotta ki és az első lázadó csapatok az élelmezési osztagok voltak. A fegyverhiány az 1916 ősztől megejtett esztelen sorozás, amely végül a mezőgazdasági munkaerők nagyon is érezhető hiányát okozta, mint sok egyéb, már maga is jellemezte a rendszert, amely önmagát itélte ezzel halálra.

pártokkal való együttműködését. Sem Jorga sem Argetoianu pártjával, sem Stelian Popescuval nem akarnak közösen harcolni. A parasztpárt fővárosi vezetői azonban, mint ismeretes, a nemzeti párttal való egyesülést sem kívánják. A tanácskozáskor tehát elég érdekesnek és izgalmasnak ígérkeznek. Nem valószínű, hogy a holnapi tanácskozáskor döntést is eredményezzenek. Beavatottak szerint a nagyjelentőségű kérdésben a pártvezérek a maguk álláspontja érvényesülése érdekében még a vidékre fognak utazni, hogy itt dolgozzák meg az ország közvéleményét.

megállapodást létesíteni. A küldöttség ma Bernből Rómába utazott, hogy az olasz hitelezőkkel hasonló megegyezést hozzon létre. Róma után Párisba megy a delegáció ugyanezen céllal.

Diplomáciai körök szerint a kormány nagyarányú tevékenységet fog kifejteni, hogy Románia és Olaszország között a régi jóviszonyt helyreállítsák, amelyet a kincstári bonok ügyében kitört konfliktus kissé megzavart volt. A miniszterelnök tegnap tanácskozott Pompeo Aloisi bukaresti olasz követvel és megbeszélések folynak egy olasz-román egyezmény kötésére vonatkozólag, amely Olaszországnak nagy gazdasági előnyöket biztosítana a beszarábiai egyezmény ratifikálásáért.

— A parlament legközelebbi ülése.

Bukaresti tudósítónk jelenti: A szenátus és a kamara a mai napon nem tartott ülést. A legközelebbi ülés a hétfői egyházi ünnep miatt kedden lesz.

A leghatalmasabb

attrakciós c o w-

boy film

A rendező diadala

Főszerepben Art

A c o r d

Hétfő, február 2-től kezdve

A rendező diadala

Főszerepben Art

A c o r d

A leghatalmasabb

attrakciós c o w-

boy-film

Az Uj Kelet
ság na
Szerkesztők
Felelős szerk
Az Uj Kelet
megje
Előfizetési
240 le

Ilyenkor
két nap áll
kása előtt

Vasárnap

5685 Söveg

1925 február

Hétfő

5685 Söveg

1925 február

hozzánk
olyan nagy
kell ahhoz
hát szépen
Igen, ez a
én, a dátum
udvarmest
kiáltom az
mester, az
és jelenti

— Hő
van, sok-
zóra, egé
rályi palá
ronával e
fejedelme

Hugo
Ugye,
tartozik,
hajtása!
árja hang
rancsoló
mertünk
kell meg
érthetőne
Hoffmans
február 1
Melikow
„Rózsalo
„Balga é

A né
rubb k
kow. Ki
pet sem
született
ugye,
országi
világnak

De f
a fejedé
metlene
jöttetek

Edu
1884 fe
tanára,
Mar

Mantua
Bog
met sz
Per

egyik
Err
udvarm
meghaj
uraim,
találko

sabb

Jól ért
Seipel
időre e
Romába
fog töl
keltő e
hogy a
centrum
közös
doklás

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
 Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
 Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei.

A mai naptár

Ilyenkor, szombat estelen, amikor mindig két nap áll előttem, dátumok szegény krónikása előtt valahogy mindig úgy érzem magam mint a szülő, akinek a gyerekei között kell választania: melyiket szeressem, melyiket dicselkedjem el. Mert olyan ez a naptárrovat, mint egy meghitt családi összejövetel, találkozó az évfordulón. Összejevünk, egy család tagjai távrolról és közéről, sokunkról már meg is feledkeztünk, sokunkról nem is tudtuk, hogy hozzánk tartozik, — mert hát hál' istennek olyan nagy a család és valóságos kalendárium kell ahhoz, hogy számon tartunk mindenkit — hát szépen sorjában bemutatkozunk egymásnak. Igen, ez a rovát egy bemutatkozási hely és én, a dátumok szürke krónikása vagyok az udvarmester, a libériás inas, aki hangos szóval kiáltom az ujonnan jelentkező nevét. Az udvarmester, az önkéntes inas, ime meghajtja magát és jelenti:

— Hölgyeim és uraim, ma február 1. és 2. van. sok-sok drága rokon érkezett a találkozóra, egész sor és a sor élén gyönyörű királyi palatában, fején ragyogó, gyémántos koronával egy királyi rokon lépked, az álmok fejedelme, lágy szimbólumok halk poétája.
 Hugo von Hoffmannsthal.

Ugye, ugye, nem is tudták, hogy közénk tartozik, hogy a mi termő fánkunk gyümölcsös hajtása! Nem lehet csodálni, olyan nagyon árja hangzásu neve van és olyan hódolatot parancsoló az európai irodalomban, hogy nem is mertünk volna rá gondolni. Az árja névtől nem kell megijedni, a nagyságot pedig mindjárt érthetőnek fogjuk találni. A nagy Hugo von Hoffmannsthal, amikor megszületett, — 1874 február 1-én volt az — polgári nevének Loris-Melikownak hívták. Melikow, Melikow! A „Rózsalovag“, az „Ariadne von Naxos“, a „Balga és a halál“ szerzője.

A német irodalom leglégyabb, legleheletszerűbb költeményeinek papírra álmódja: Melikow. Kicsit oroszos hangzásu név és egy csöppet sem árja hangzásu. Ugyan ő már Bécsben született, de a nevéből következtetni lehet és ugye, már nem is csudálkozunk? Az oroszországi zsidóság nem egy nagyot adott már a világnak.

De hölgyeim és uraim, kissé sokat időztünk a fejedelemnél, — a többiek már nagyon türelmetlenek. Tisztelettel bejelentem a találkozóra jöttöket:

- Eduard Strassburger, botanikus, született 1884 február 1. Varsóban. A bonni egyetem tanára, nevezetes sejt-kutató.
- Marco Mortara, született 1884 február 2-án, Mantuában. Neves olaszországi tudós és író.
- Bogumil Dawison, egyike a legnagyobb német színészeknek, meghalt 1872 február 1-én.
- Perec Smolenszky, az új zsidó irodalom egyik reprezentánsa, meghalt 1885 február 1-én.
- Erre a két napra talán elég ez az öt. Az udvarmester elvégezte a kötelességét, szépen meghajtja magát és elhallgat. Hölgyeim és uraim, viszontlátásra a legközelebbi családi találkozón: holnapután. (G. J.)

— **Seipel volt osztrák kancellár magasabb papi méltóságot kap.** Bécsből jelentik: Jól értesült politikai körökben úgy tudják, hogy Seipel volt szövetségi kancellár huszvetkor hosszabb időre elhagyja Ausztriát. E hírek szerint Seipel Romába megy s négy hetet egy római kolostorban fog tölteni. A volt kancellárnak ez a nagy feltűnést keltő elhatározása összefügg azzal a körülménnyel, hogy az osztrák keresztényszocialista párt a német centrupárt példájára a Szent Év ünnepein közös zárandoklatban vesz részt. Az osztrák zárandoklás huszvet első napján, április 9-én, zöldcsütör-

Egyszakaszos törvénnyel akarják eltörölni Magyarországon a numerusz klauzuzst

(Budapest, január 31. Az Uj Kelet tudósítói.) A magyar politikai körökben a legközelebbi napokra várják egy egyszakaszos törvényjavaslat benyújtását a numerusz klauzuzs eltörléséről. A kormány nyilván kénytelen engedni az utóbbi időben saját pártjából is egyre süröbben elhangzó kívánságnak, hogy a numerusz klauzuzst, mint a magyar kultúra szegényfoltját, eltörljék.

Egyébként a nemzetgyűlés mai ülésén Görgey István képviselő tiltakozott az ellen, hogy a fajvédők politikai vacsoráján durva támadások és fenyegetések hangzottak el a nemzetgyűlés azon tagjai ellen, kik a numerusz klauzuzs megszüntetését kívánják. Berky Gyula képviselő itt közbeszólt, hogy a fajvédők kilencven százaléka sváb, morva, vagy cseh származásu és ezek mernek támadni ezeréves magyar családfajú embereket. Görgey a magyar nemzet igen fontos érdekei szempontjából végtelenül károsnak találja a numerusz klauzuzst, mert ennek az intézkedésnek eredménye nem a zsidóság visszaszorítása. A tudományos pályák helyett a ma sokkal jobb helyzetet biztosító közgazdasági pályákra szorítják a zsidóságot, vagy a külföldre kerülnek, ahol hazájuk iránti elkeseredésükben teleszivják magukat internacionális ideákkal. A fajvédők nem állanak hivatásuk magaslatán, ha nem igyekeznek a mögöttük álló tudatlan tömeget vezetni és nevelni, hanem ők vezetik magukat általuk és folyton olyan kijelentéseket kiabálni világgá, amelyek Magyarországra nézve végtelenül károsak.

tökon kezdődik. Az utazás előkészítésére az osztrák keresztényszocialista párt külön bizottságot alakított s a Vatikánt a tervezett utazásról máris értesítették. A zárandokok vezetője Seipel lesz, aki a pápai audiencia után az egyik római kolostorba fog visszavonulni. Ennek a kolostori tartózkodásnak Bécsben igen nagy jelentőséget tulajdonítanak, mivel felszentelt katolikus papok vagy valamely egyházi büntetés kitöl-éseként vonulnak kolostorba, erről ebben az esetben természetesen nem lehet szó, vagy pedig valamely magasabb papi méltóságra készülnek el a magánosságban. Hír szerint Seipel Rómában ezt a magasabb méltóságot egyenesen a pápa kezéből fogja elnyerni.

— **Játék a fegyverrel.** Borzalmas tragédiát jelentett ma délelőtt a kissármási csendőrség a kolozsvári ügyészségnek. Tegnap délután a Sármas melletti Csintelep községben együtt játszadozott a kilenc éves Harcaman Gergely a tizenöt éves Ocel Trajánal. Ocel Traján játék közben elhozta az éjjeli ór fegyverét, hogy próbáljanak célba löni. A tizenöt éves Ocel Traján meg akarta próbálni, hogy tud-e célba löni és ezért Harcaman Gergelyt néhány lépésre előre küldte céltáblának. Ocel néhány pillanatig célzott, aztán egy hatalmas dördülés rázkódtatta meg levegőt és a kilenc éves Harcaman Traján szíven találva holtan terült el a földön. A kolozsvári ügyészség utasította a csendőrséget, hogy az ügyben a legerélyesebb nyomozást vezesse be.

— **Nemzetközi utlevélkonferencia.** Genéből jelentik: A népszövetségi vezértitkára, Sir Erik Drumond, az utlevélszabályozás ügyében köriratot intézett a tranzitbizottság tagjaihoz, azonfelül kérdőívet juttatott el a népszövetség kebelébe tartozó kormányokhoz. A kérdőíveken a vezértitkár információkat kér arra, vajon lehetséges-e az 1925. év folyamán olyan nemzetközi konferencia összehívása, amelynek során meg lehetne állapodni az utlevélkönnyítések tekintetében.

— **Eljegyzés.** Genád Nóra Aviva-vezető Nagyenyed és Benedek Lajos vegyész mérnök, műszaki igazgató Brátka január hó 25-én tartották eljegyzésüket.

Zimmermann Jakab Nagyvárad eljegyezte Rotter Rózsikát Cluj. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Megszervezik a léghajatót Európa és Amerika között.** Londonból jelentik: Dr. Eckener, aki a III. Z. R. nevű Zeppelint az Oceanon átvezette Newyorkba, Londonba érkezett, ahol felolvasást tartott egy előkelő, politikusokból és műszaki emberekből álló társaság előtt. Dr. Eckener legközelebb illetékes körökkel meg fog állapodni egy léghajó-vonalban, amely Angliát összekötné a gyarmataival. Ezenfelül Anglia és Amerika között is léghajójaratot rendeznének be. Egyelőre havonta kétszer fog egy-egy léghajó Chicagóból Newyorkon át London és Hamburg között közlekedni.

— **Egy állambank elnöke a zsidó munkások taborában.** Az Uj Kelet megírta, hogy a poroszországi Jüdische Landesverband választási agitációja megkezdődött. Több helyütt, így a Hannoverben, már meg is ejtették a választásokat. Az összes pártok alapos tárgyalások után egységes választási listában állapodtak meg, amelyen az összes pártok szerepelnek. Figyelemreméltó jelenség, hogy e választási harcokban Walter Loeb, a Thüringische Staatsbank volt elnöke, aki tudvalevőleg az antiszemita támadásai miatt állásáról lemondott, szintén résztvevett a Jüdischer Landesverband mozgalmában. Loeb, aki becsületéért és jogaiért heves küzdelmet folytat, a választási kampányban a zsidó munkásokkal küzdött egy sorban.

— **Elkészítette a koporsóját és azután öngyilkos lett.** Ma délelőtt telefonon jelentették a rendőrségnek, hogy a Pata-utca 3. szám alatt lakó Hacsck Vince hatvannégyéves asztalos, aki már évek óta koporsókészítésből él, revolverrel agyonlőtte magát. Hacsck Vince már hónapok óta betegeskedett és egyre hangoztatta, hogy csak a halál fogja megmenteni a szenvedéstől. Néhány hét tel elzött egy szép koporsót készített, amelyet nem akart a temetkezési intézetnek eladni, mert amint mondogta, ez a koporsó élete legszebb munkája és halála után ebben akarja örök álmát aludni. Ma délelőtt eltávolította köréből a családját és előkereste rég elrejtett forgópisztolyát, amellyel előbb szíven lötte magát, majd közvetlen a lővés eldördülése után egy újabb golyót röpített a halántékába. A két lővés mindegyike halálos volt. A rendőrségről Dreghiciu komiszár szállt ki a helyszínére a vizsgálat megejtése végett. Hacsck Vince holttestét beszállították a törvénytörés bontani intézetébe, ahonnan a boncolás megejtése után a sajátkezűleg készített koporsóban fogják eltemetni.

— **A mentők hírei.** Moldován János bór-gyári munkás a ma délelőtti személyvonat lépcsőjéről Kardosfalva közelében lezuhant. Moldován Jánost súlyos sérüléseivel Kolozsvárra szállították, ahol a mentők a sebészeti klinikán helyezték el. — Pálfi János harminckétéves gazdálkodó Szamosfalváról egy szekér fát szállított Kolozsvárra. Pálfi utközben több kocsnába tért be, úgy, hogy teljesen berugott. A részeg ember Kolozsvár közelében leest a tűzfával rakott szekérről és súlyos sérüléseket szenvedett. Pálfi Jánost a mentők a belgyógyászati klinikára szállították.

kölcsi állapotával tettem, mert tudkölcese, vagy egész állami köz-megnyilatkoz-hiányai épügy, egy példát emensége volt és a meg is érezte lmat éhség rob-csapatok az élél-fegyverhiány az sorozás, amely aerök nagyon is sok egyéb, már , amely önmagát

zusa

ését. Sem Jorga Stelian Popescuval A parasztpárt fő-neretes, a nemzeti nják. A tanácsko-izgalmasnak ígér-a holnapi tanács-k. Beavatottak sze-a pártvezérek a érdekeiben még a dolgozzák meg az

rkezik

öttség ma Bernből z hitelezőkkel ha-Róma után Párisba állal. a kormány nagy-teni, hogy Románia-ügységben kitört kon-miniszterelnök teg-bukaresti olasz kök egy olasz-román-ológ, amely Olasz-nyöket biztosítana a ásáért.

közelebbi ülése. A szenátus és a ott ülést. A le gköze ep miatt kedden lesz

rendező diadala Főszerepben Art

Acord

A leghatalmasabb attrakciós c o w - boy-film

Nagy harisnyavásár
 mélyen leszállított árakkal.

K ötött harisnya min-	25
F lohr-harisnya minden	53
M uszlin harisnya divat-	69
C érna-muszlin minden	98
S elyemfátyol harisnyák	125
minden színben lei	

BLATT
 FÖTÉR 13
 Divatköttyükben és kőllőitárakban óriási választék!
 A legjobb harisnyák csak BLATT-nál kaphatók!

KÖZGAZDASÁG

Elkészült az új csehszlovák vámtörvénytervezet

Az új vámtörvény teljesen megfelel a modern gazdasági élet követelményeinek

(Prága, január 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Közgazdasági körökben már huzamosabb idő óta nyilvánvalóvá vált, hogy az utódállamokban ma érvényben levő vámrendeletek és vámtörvények nem felelnek meg a modern gazdasági élet követelményeinek és többé nem alkalmasak arra, hogy egy fejlődő állam gazdasági expanzióját kellő mértékben szolgálják.

Már a háború kitörése előtt az osztrák kormány a meglévő vámtörvény gyökeres reformjára készült, amit azonban a háborús gazdasági élet megakadályozott. A csehszlovák állam megalakulásakor az 1919. évi február 20-iki 97. sz. rendelettel kellett a régi osztrák vámtörvény érvényességét kiterjeszteni. Az új vámtörvénytervezet, amelyet az érdekeltek testületei már a közeli napokban kézhez vesznek, nemcsak novellizálása, illetve egységesítése a régi vámtörvényeknek és rendeleteknek, hanem teljesen átdolgozza, felöleli a formai anyagot, a kezelési ügyrendet és a büntető intézkedéseket.

Az új vámtörvény 6 részből áll és formailag így alakul:

I. rész. A vámjog alapvető fogalmai és alapjai.

II. rész. A vámkezelés szervezete, a vámellenőrzés kezelése, berendezése, az azt vezető hivatalok egymással kapcsolatos viszonya. A pénzügyminisztérium, mint legfelsőbb ellenőrző szerv. Vámterületi beosztás. A vámkezelés viszonya a más, nyilvános működést kifejtő hatóságokhoz.

III. rész. A vámkezelési eljárás, teherárúknál, behozatalnál, kivitelnél és a tranzit. Vámraktárak. Vasúti és hajózási forgalom és a vámkezelés.

IV. rész. Vámfizetés. Az esedékesség és a törlesztés.

V. rész. Jogi kérdések. A vámkezelés és a vámok elleni panaszok egyszerűsítése.

VI. rész. Büntető intézkedések.

Mint látjuk, az új csehszlovák vámtörvény a vámkezelést teljesen leegyszerűsíti és a vámrészt hozza közel a modern jog követelményeihez. Romániában ezzel szemben semmi komoly törekvést nem látunk az irányban, hogy a jelenlegi vámrészt leegyszerűsítsék és az olyan sokszor szövegelt vámpolitikai központ és vámszabadraktárak létesítése megvalósuljon. Ahelyett, hogy az érvényben lévő régi, rossz vámtörvényt újabb és újabb rendeletekkel súlyosbítják — csehszlovák mintára — olyan vámtörvényt kellene hozni, mely minden tekintetben hozzájárul egy modern állam gazdasági életéhez.

Kereskedők országos kongresszusa Bukarestben. Jelentették már, hogy a kereskedők február havában kongresszusra ülnek össze, a különböző szövegben lévő kereskedői kérdések megvitatására. Miután több oldalról olyan kívánság hangzott el, hogy a kongresszust ne Kolozsvárra, hanem Bukarestben tartsák meg, hogy azon az ország egész kereskedelmi társadalmára képviseltesse magát, a Sfátul Negustoresc a közözhajnak engedve, Bukarestben fogja megtartani a kereskedői kongresszust.

Elhalasztották a kereskedők adóvallomásának beadási határidejét. Bukarestből jelentik: A pénzügyminiszter rendeletet bocsátott ki, melynek értelmében a kereskedők adóvallomásainak beadásának határidejét február 28-áig meghosszabbították. A kereskedők tehát ezen időpontig nem kötelesek adóvallomást benyújtani.

Kereskedelmi kamarák nemzetközi kongresszusa Párisban. A párisi kereskedelmi és iparkamara meghívta a kolozsvári kereskedelmi kamarát a Párisban május 14—17-én megtartandó nemzetközi kongresszusra, melyet a nemzetközi kamara és több ország közgazdasági szövetségei rendeznek.

Szeszgyárosok közgyűlése. Az erdélyi szeszgyárosok szövetsége ez évi rendes közgyűlését február 11-én délelőtt fél 12 órakor tartja meg Kolozsvárra a kereskedelmi és iparkamara tanácstermében. A közgyűlés, szervezeti kérdéseken kívül, foglalkozik az új szesztörvényvel.

Újabb kényszeregyezés. Mandel E. nagyszabeni kereskedő értesítette a kolozsvári hitelezői védegyületet, hogy a mai nappal beosztott fizetéseit és kényszeregyezési eljárást megindítását kéri a törvényszéknél. A kereskedő vagyoni helyzetét és a kényszeregyezés feltételeit nem közölte a védegyülettel.

Valutapönáléval sújtják a magyar exportöröket. Budapestről jelentik: A magyar pénzügyminisztérium mindazokat az exportöröket, akik a bevett valutákat mind a mai napig nem szolgáltatták be, az eredeti valuta 20 százalékát kitevő pönáléval sújtotta. Az exportörök ezzel szemben a Magyar Jegyintézet megalakulásakor kiadott valuta-annexziarendelethez hivatkozva, a pénzügyminisztérium rendeletét törvényellenesnek tartják.

A mai valutapiac

A mai napon teljesen üzletellen volt a devizapiac. Az árfolyamok a következők: Osztrák korona 366—370, magyar korona 374—376, cseh korona 570—573, francia frank 1048—1055, svájci frank 3730—3740, dollár 19250—19300, angol font 925—926, olasz lira 805—810.

Valutapiac január 31-én:

Bukarest. Devizák: Páris 104700, Berlin —, London 92600, Newyork 19250, Róma 80400, Zürich 3715, Bécs 2725, Prága 575.

Bukarest. Valuták: Napoleon 72500, márka 4550, leva 133, török lira 103, font sterling 915, francia frank 1060, svájci frank 3750, olasz lira 820, drachma 33000, dinár 30300, dollár 19000, lengyel márka 3600, osztrák korona 2850, magyar korona 2700, cseh korona 570.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 12343—12350, Amsterdam 20890—20890, Newyork 51815—51815, London 248325—248450, Páris 280550—281100, Milánó 215750—216500, Prága 154060—153750, Budapest 7200—7200, Belgrád 84500—84250, Bukarest 27000—26750, Varsó 10000—10000, Bécs 7300—7300.

A kényszeregyezések ellen. Eszékről jelentik: A gyakori fizetésképtelenségek következtében az eszéki kamara kimondotta, hogy a jövőben minden egyes esetben, midőn egy külföldi kereskedő ottani adósa ügyében a kamara intervencióját kéri, szigorú vizsgálatot fog indítani az iránt, hogy az illető kereskedő hanyagságából, könnyelműségéből, vagy spekuláció folytán nem felelt-e meg fizetési kötelezettségének. Ilyen esetben a cégek ellen minden rendelkezésre álló eszközzel legerélyesebben fel fog lépni. A kamara minden olyan esetben, midőn egy bejelentett csődönkívüli kényszeregyezés ügyében az ügyesség adatok céljából hozzáfordul, az eset előzetes tüzetes megvizsgálása után minden kimélet és tekintet nélkül rendelkezésre fogja bocsátani a büntető eljárást lefolytatásához szükséges és a kereskedő ellen rendelkezésre álló adatokat.

MILKA SUCHARD
TISZTÁN ALPESI TEJ, KAKAO ÉS CUKOR.

Motto: Kérdés:

Pattachon, mi vagy, asszony-e vagy férfi?

Felelet: Nem tudom Patt barátom, de gyere nézzél meg a **Szerelmem a hóban** c. filmben.

SELECT

MOZGÓ

Hétfőtől, február 2-től kezdve:

Szerelmem a hóban

Főszerepben:

Patt

és

Pattachon

Nevettető burleszk, 5 nagy felvonásban

Nevettető burleszk, 5 nagy felvonásban

Modern ruhafestés, tisztítás **CINK-nél, CLUJ**

Pazar választék **estélyi frack-ingek, mellények, nyakkendők és zsebkendőkben.** Raktáron levő kész fehérneműkből **20% árengedmény!**

Gabriel PAPP Gábor

uridivatüzlet és fehérneműüzem
Cluj, Piața Unirii No 8. — Timisoara Cetate

Uri ing és fehérneműeket

zephir, raye és selyemujdonóságokból mérték szerint, felelősség mellett készít, ugyszintén **saját anyagból is.**

Most már csak a **„CEYLON” kávé a legjobb!** Tea és Kávébehozatali lera-
kat — (Óvár) Strada Matei **2.**

Meg

monopóliu

lentik: A

belli és a t

düli haszná

csoporthat

egyik kézb

földi spekul

vidékek egé

került az u

ügyi minisz

tezett rende

társ monop

rendeletet.

a minisztéri

lenkezést ak

belga társula

delet termé

állam tulajd

területekre,

magántőke i

kitermelhet

ményeit.

.....

Országos

a Gloria-CFR

kezdődik ma,

dulnak. A ve

között van Di

és herceg Rac

Stella vesznek

A mai és

Bécsnek mai

igen élénke

gel, a Vienna

mérközést. Hé

pedig a Simme

két napon ven

viát. A futbal

Amateur—Wac

közés. Zágráb

és a Gradjansz

Kisorsoltá

mérközéseit

tartott ülésén

ság mérközéseit

akkor kezdődik,

A szezon előtt

maradt mérköz

vetkező:

I. vasárnap

Sparta—Elit Cl

Aranyosgyéres.

II. vasárnap

nagypálya. Spa

vay—NTK Nag

III. vasárna

Elit—Husos Cl

Aranyosgyéres.

IV. vasárna

Elit—RMS O

Marosujvár. Ind

V. vasárnap

gyéres. Elit—M

Marosujvár. RM

VI. vasárnap

pálya. Solvay—

TSC, Torda. NT

VII. vasárna

Solvay—Elit, Cl

enyed. Ind. Sar

A szakosztál

differenciának el

gadó egyesület l

nak költségmegt

Az ifjusági

szakosztály hétfő

hivatalos helyiség

ezuton hívja meg

— A KKAS

kolozsvári KKAS

sportmatinájának

1. Nyitány, elő

ünnepi beszéd.

fabotgyakorlati

Törökvs énekka

tatja a KKASE

tanítványainak tá

tatja a KKASE

Megszüntették a petróleumtermelés monopóliumát Csehországban. Prágából jelentik: A közmunkügyi minisztérium az egytől és a többi csehszlovák kőolajforrás egyetlen használati jogát egy francia-belga pénzcsoportnak adta bérbe. A bányarészesvények egyik kézből a másikba kerültek és míg a külföldi spekuláció gazdagodott, a lengyel bányavidékek egész ipara megállt és ezernyi munkás került az utcára. Mint értesülünk, a közmunkügyi minisztérium egy december 15-ikével keltezett rendelettel megszünteti a petróleumfeltárás monopóliumára vonatkozó 1920-ban kelt rendeletet. Ezzel a megszüntető rendelkezéssel a minisztérium ugylászik azt az általános ellenkezést akarja lecsillapítani, amelyet a francia-belga társulat bérleti szerződése keltett. A rendelet természetesen nem változtatja meg az állam tulajdonjogát az eddig feltárt petróleumterületekre, de azt jelenti, hogy a jövőben a magántőke is tulajdonába mehet és szabadon kitermelhet petróleumot és annak melléktermékeit.

SPORT

Országos vívőversenyek Aradon. Aradon a Gloria-CFR. rendezésében országos vívőversenyek kezdődik ma, amelyben az ország legjobb vívói indulnak. A verseny két napig tart és a résztvevők között van Dinu Cezianu, Románia törvívóbajnoka és herceg Racovita is. Kolozsvártól Losonczy és Stella vesznek részt.

A mai és holnapi bécsi futballprogram. Bécsnek mai és holnapi ünnepi futballprogramja igen élénknek ígérkezik. Az Admira a Simmeringgel, a Vienna pedig a WAC-cal játszik barátságos mérkőzést. Hétfőn a WAC az Admirával, a Vienna pedig a Simmeringgel kerül szembe. A sportklub két napon vendégül látja a prágai Moravska Slavíát. A futballprogram kiegészítő részét képezi az Amateur-Wacker és a Slovak-Rudolfshügel mérkőzés. Zágrábban a két legerősebb csapat: a Hask és a Gradjanszki találkoznak.

Kisorsolták a másodosztályu bajnokság mérkőzéseit is. A labdarugószakosztály legutóbb tartott ülésén kisorsolták a másodosztályu bajnokság mérkőzéseit. A szezon ennél a kategóriánál is akkor kezdődik, mint az elsőosztályu csapatoknál. A szezon előtt feltétlenül lejátszák az ösről elmaradt mérkőzéseket. A sorsolás eredménye a következő:

I. vasárnap: Solvay—RMS Cluj, nagypálya. Sparta—Elit Cluj, CFR-pálya. NTK—Ind. Sarmei Aranyosgyéres. Husos—TSC Torda.

II. vasárnap: Industriei Sarma—RMS Cluj, nagypálya. Sparta—Husos Cluj, CFR-pálya. Solvay—NTK Nagyenyed. Elit—TSC Torda.

III. vasárnap: NTK—RMS Cluj, nagypálya. Elit—Husos Cluj, CFR-pálya. Solvay—Ind. Sarmei Aranyosgyéres. Sparta—TSC Torda.

IV. vasárnap: NTK—Husos Cluj, nagypálya. Elit—RMS Cluj, CFR-pálya. Sparta—Solvay Marosujvár. Industriei Sarmei—TSC Torda.

V. vasárnap: Husos—Ind. Sarmei, Aranyosgyéres. Elit—NTK, Nagyenyed. TSC—Solvay, Marosujvár. RMS—Sparta, Szamosujvár.

VI. vasárnap: Ind. Sarmei—Elit Cluj, nagypálya. Solvay—Husos Cluj, CFR-pálya. RMS—TSC, Torda. NTK—Sparta, Szamosujvár.

VII. vasárnap: Husos—RMS, Cluj nagypálya. Solvay—Elit, Cluj CFR-pálya. TSC—NTK, Nagyenyed. Ind. Sarmei—Sparta, Szamosujvár.

A szakosztály, hogy minden félreértésnek és differenciának elejét vegye, kimondotta, hogy a fogadó egyesület 1500 lejt köteles a vendégsapattal költségmentés címén kifizetni.

Az ifjúsági szakosztály ülése. Az ifjúsági szakosztály hétfőn este nyolc órakor a szövetség hivatalos helyiségében ülést tart, amelyre az elnök ezúton hívja meg a tagokat.

A KKASE sportmatiné programja. A kolozsvári KKASE ma délelőtt 10 órakor kezdődő sportmatinéjának részletes programja a következő: 1. Nyitány, előadja a zenekar. 2. Felvonulás, ünnepi beszéd. 3. A KKASE tornászcsapatának fábortgyakorlatai zenére. 4. Énekszám. Előadja a Törökvs énekkara. 5. Szertorna (nyújtó), bemutatja a KKASE csapata. 6. Dr. Radnay Zoltán és tanítványainak táncszáma. 7. Szertorna (lő), bemutatja a KKASE csapata. 8. Virág Lajos énekel. 9.

Vívóakadémia. Bemutatja Schenker Lajos vívómester tanítványaival. 10. A „11-es akadémia“ selejtező versenye. 10 perc szünet. 11. Bach J. hegedűkoncertje, a Magyar Színház zenekarának kíséretében előadja Kouba Paula. Karnagy Rezik Károly. 12. Szertorna (gyűrű), bemutatja a KKASE csapata. 13. Rózsa Ili énekel. 14. Muschy and Paul angol táncakrobaták. 15. Szertorna (korlát, gúla), bemutatja a KKASE csapata. 16. Vívóakadémia. Bemutatja Schenker Lajos vívómester tanítványaival. 17. Ballet. Szentkirályi Sárika száma. 18. A „11-es akadémia“ döntése. 19. Díjkiosztás, elvonulás. 20. A Magyar Színház zenekarának indulója.

Szerkesztői üzenetek

R. S. Valea lui Mihai. Pontos fölvilágosítást a rabbiiskoláról a főrabbinátus adhat: Str. General Berthelot 11. Cluj.

F. M. Zalau. Forduljon kérésével az Erdélyi Zsidó Arvagondozóhoz, Cluj, Szentlélek-utca 1.

E. E. Oradea. Tessék a Palesztinahivatalhoz fordulni, Cluj, Calea Regele Ferdinand 48.

G. F. Halmei. Minden különös formáság nélkül elérheti célját.

N. T. Targul-Mures. Levele tartalmáról közgazdasági munkatársunk illetékes tényezőkkel fog érintkezni. Erdemben majd azután válaszolunk.

P. L. Beclean. Levelét elintézés céljából átadtuk a könyvosztálynak, amely válaszolni fog.

K. I. né Oradea. Első kérdésére a Palesztinahivatal (Cluj, Calea Regele Ferdinand 48.) válaszolhat pontosan. Kérdezett elvtársunk ezidőszent Palesztinában tartózkodik.

Könyvelő. Nincs sok értelme a magyar levelezés utján való elsajátításnak. Nem is tudjuk, van-e ilyesmi Budapesten. Vegye igénybe inkább az említett bécsi könyvelési oktató rendszert.

G. E. Bratca. Céceket elvből nem ajánlhatunk. **Chad mibné jesiva.** 1. Haton, különböző programmal. 2. Azóta már kiszabadultak.

L. F. Timisoara. Fájdalom, az erre vonatkozó rendelkezés még nem jött meg.

K. M. Satmar. Mindenesetre helyes, ha a konzulnál jelentkezik születési bizonyítvánnyal, esetleg illetőségivel.

F. L. és G. I. Suplak. Az ön ügye teljesen tiszta. Az első fórum elutasító végzését megfelelően. Azonban jó lenne a Zsidó Jogvédő Irodához fordulnia, dr. Klein Miksa ügyvéd urhoz, Cluj, Strada Sincai 6.

S. B. Déva. Ilyen intézményünk nincs, bár nagy szükség lenne rá.

D. Déva. Levelét nem kaptuk meg. Méltóztasson megismételni kérdéseit és hozzánk juttatni. Készséggel felelünk.

Értesítés

Tisztelettel értesítem a külföldről postán importáló kereskedőket, hogy a sighetli határ mellett levő cs. h. Sighetinán fiókot létesítettem s ezáltal bármilyen tartalom, bármely külföldi államból jövő postacsomagok teljesen elvámulva, lefeljebb 8 nappal, csekély elvám-lási és kezelési költség mellett, a rendelő c. g. h. z. juttatom.

Ez ügyben információt szívesen nyújtok.
E. J. Elefánt,
nemzetközi szállítási és elvám-ási vállalat,
Sighetul-Marmatiei
8494

A szalon legszebb díszje egy
Kissling-csillár!
Román csillár- és bronzárnygár, Timisoara.

Kiadó a város közép-pontjában
nagygyártelep lakható házzal. Beöltöztető apr. 23-án. Érdelődők forduljanak Dna G. S. Becheanu — Bacuresti, Calea Moşilor 247.

Carneval!

Estélyi és báli

ruha-ujdonságok megérkeztek

SZABÓ JENŐ

divatkülönlegességek nagyruházába

Cluj

Cal. Regele Ferdinand

Telefon **4-79** Telefon

Carneval!

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Magyar Színház heti műsora

Vasárnap d. e. 10 órakor: Kereskedelmi alkalmazottak rna-egyletének ünnepe. (Rendes helyarakkal, sorozat 47)
 Vasárnap d. u. fél 4-kor: Csókoljon meg! (Újdonság 6-odszor, mérsékelt helyarakkal, sorozat 48)
 Vasárnap este 8-kor: A nótás kapitány. (14-edszer, bérletszűnetben, premierhelyarakkal, sorozat 49)
 Hétfő: Az ember tragédiája (Uj betanulással, új szereposztással, premierhelyarakkal, premierbérlet 37 szám, sorozat 50)
 Kedd: Az ember tragédiája Premier-helyarakkal, napi bérlet 67 szám A, sorozat 51)
 Szerda: Az ember tragédiája (110-edszer. Napi bérlet 68 szám B, premierhelyarakkal, sorozat 52)

MOZGÓK MŰSORA

Select-mozgó. Vasárnap február 1. Premier! Egy dollár. Egyszerű emberek köznap története 6 felvonásban, Jókai Mór „Egy huzasos leány” című regénye után. Főszerepben Loth Ila és Rajnai Gábor.

Hétfő, február 2. Premier. Szerelm a hóban. Nevettető burleszk 5 nagy felvonásban. Főszerepben az ismert dán komikusok: Patt és Pattachos.

Uránia-mozgó. Vasárnap, február 1. Premier. Szív győzelme. Megható tragédia 8 felvonásban. Főszerepben a világhíru angol művész, Norma Talmadge.

Hétfő, február 2. Premier. Buffalo Bill. I. rész, 8 felvonás. Szenzációs dráma a cow-boyok életéből. Főszerepben amerika legerősebb cow boya: Art Acord.

Apolló-mozgó. Vasárnap, február 1. A pokolbeli. Szenzációs dráma, az amerikai cow boyok életéből 6 felvonásban. Főszerepben a cow boyok királya Tom Mix.

Hétfő, február 2. A szirén. Szenzációs dráma, 5 felvonásban, a buvárok életéből.

**Zeiss
Busch
Rodenstock**

Szemüvegkülönlegességek

KUN MÁTYÁS FIA

1876 óta fennálló üzletében,
Cluj, Calea Victoriei No. 2.
orvosi rendelés, minta vagy választás szerint kaphatók

Sörlefejtő készülék

4 és 6 csapos, valamint ezek alkatrészei állandóan kaphatók a

Banca Industrial și Comercială-nál CLUJ,
Strada Gen. Neculcea
No 2.
Benner-palota

Kérjen árjegyzéket

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3-., vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő

Für 30jährige Fräulein, Zahnärztin (izr.) eigenes Cabinet gute Familie, sympathisch, wird gebildeter, gut situierter junger Mann 35-42 Jahre behufs Heirat gesucht. Nicht anonyme Anträge unter „Ernst“ an „Rador Publicitate“ [Str. Memorandului 12.] 8497

Intelligens jobb családból való nő elmenne nőlen emberhez házvezetőnőnek vagy anyahelyettesnek. „Szorgalmas” jelígyére a kiadó továbbít. 8504

Szakképzett borkereskedő segéd állást keres, elmegy vidékre is. Leveleket „Szorgalmas” jelígyére a kiadóba kér. 8510

HUNWALD
Sínj, Str. Vlahuța (v. Bolyai-u.) 3. Telefon 147.

Üvegesiszolda és tükörgyár Táblatveg raktár és üvegezési vállalat. Hibás tükörök újrafoncsorozása 1007

SOMLYAI
FOLDEL KERÉTKÉSZÍTŐ KOLÓZSVÁR

Str. Iuliu Maniu 7.

Salamon földbirtokos Érmihályfalva mellett. Felsőke Hermin, leánya Klárka, Eperjesre utazva, kores olyaját vonatban hagyta, e hirdetés megfizetése ellenében megkapja Moskovits edényűz etben, Cluj, Széchenyitér. 8505

Kiadó foposta közelében 45 quadrátméteres raktárhelyiség Uyanott olcsón eladó szalongsarniturs. Cim a kiadóban 8501

Kérjük mindenütt **Pierre óborotváló készit** a felülmúlhatatlan Valóságos gyönyörűség. Svéd acélszűttel keverve. **Darabja 8 lej.** zpost: Bukarest, Str. nici 1. Rudolf Mosse No 100

Eau de Cologne

No. 4711

Kapható minden szakszavágó üzletben.

Mindenütt kaphatók Rador

Ursus Extra világos és Hercules dupla maláta barna

kolozsvár sörkülönlegességek

Ursus - Czell sörfőzde Kolozsvár

DÉRI LAJOS szücsmester
Str. Memorandului (v. Unió-u.) 3. Telefon 12-12

Dusan felszerelt raktárában az idő előrehaladottsága miatt **mélyen leszállított árak!**

Lloyd 2939

GALVANI

A LEGJOBB ELEM

Figyelem!

1 kiló oith. koser marha- és növendék-marhahus..... 28 lej
 1 kiló kolbász..... 40 lej
 1 kiló szalámi..... 60 lej
 1 kiló füstölt marhahus..... 40 lejtől feljebb

ROTH-nál,
Cal. Decebal (Rudolf-ut) 20
és az Izraelita huscsarnokban.

Könyvelmes tartós munkát készít

KOHÁNYI
kárptos
Str. G. Baritru (Malom-u.) 12

Állandóan drágul a könyv, de az Uj Kelet könyvosztályánál még a régi áron kaphatók az alábbi zsidó tárgyú művek:

Agnon: És a meggyőzött kiegyenesedik	45
Dr. Bai: Zengő Hárfá	25
Gorelik: Clon és a gólu-z.	18
Gorion: József és testvérei	25
Gratto: Zsidó reneszánsz	25
Kabbalisták és csodatevők	30
Kacér: Gólem	15
Nordau: Mesék	22
Scholem Alejchem: Leégett nemeseik	25
Sokolow: Uj zsidó	15
Giszkalay: Támár	80
Uj próféciák könyve	75
A titok	15
Gús Chalav látomásai	80
M. A. Goldschmidt: Egy zsidósors	140
Szabó I.: Szent Elüz	50
Marton: A zsidó nemzet Erdélyben	15
Paneth: Utazásom a Szentföldön	8

200 lejen felüli vételnél 10% engedmény.

Szerkesztőse hivatal és Cluj-Kolozsvár L. Pop. (Brassay) Telefon: Szerkesztőség és kiadóhivatal Zs. N. Sz. A kéziratok készítéséhez szükséges eszközök. Kéziratunk viz...

1925 február 2. Világ az Samuel kormány főld

(Cluj-Kolozsítójától.) Néh Kelet, hogy a megbízásából Aladar Paleszt földvásárlást pe vehető földterü ötven ezer dunar az erdélyi vá amerikaiak akc A zsidó gaz érdeklődéssel f — ma már biz a világkereske pontja lesz. Dr táviratot küldöt kezöket tartalm A palesztina műniké közölte, Jaffa és Tel-Av ségét. A küldöt hogy a tervezet A főkörmányzó a kérsnek nem many már végé kötöt Haifa mel A kormányz kormánynak egé kalfai kikötövel, Karmel-hegység Az angolok kil Haifaig petroleu szuli petroleum Haifa. A vasuta ruthig és meg amely tudvalevő talmaz. A Jordá suttal Haifával. A főkörmá tinában óriási alatt az akko kednek a föld

Cionisták
Berlin, febr szerint a char kások szolidari megtörni. A fiatal cionista törvényszékek hirdették előt fiatal emberek akarnak számú kérték a polit ban e kérés tatottak erre ügyéséhez f amelyre azonb egy napon a kezdtek. Néhá a fegyház hely akarta hallgat adatott a bört csak egyetlen meg a fején. tiltakozó kérv ellen és kijele sztrájkot folyt nem ejtenek n használt, mert a börtönbe, a szállították. A hangjai mellet fővárosba.